

MAGYARÁG

VII. No. 55
1938. Febr. 25

1 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL

Ma van a népszavazás

Február 25-én vagy 26-án közzé teszik az eredményt

Öfelsége rádióbeszédet mond az eredmény ünnepélyes közlése után

Bukarest, február 23. A kormány a népszavazással kapcsolatban a következő közleményt adta ki. Az 1938. február 20-án kiadott új alkotmány február 24-én lezajló népszavazás elé kerül. Külön törvényrendelet állapítja meg, hogy ezen a népszavazáson részt kell venniük mindazoknak az állampolgároknak, akiknek törvényhozó választási joguk volt. A megyei szavazóbizottságok elnökei, a helyi törvényszékek elnökei, Bukarestben pedig a Semmitőszék bírálóból álló központi bizottság fogja összesíteni a szavazatokat és kijelenteni az eredményt. Közvetlenül az eredmény közlése után — ami február 25-én, vagy 26-án történik meg, — ünnepély lesz a királyi palotában, amikor a pátriárka miniszterelnök közölni fogja az Uralkodóval a nép döntését. Öfelsége a király beszédet mond és ezt a beszédet a rádió is közvetíteni fogja.

Börtönnel büntetik, aki az állampolgárokat lebeszéli a szavazásról

Calinescu belügyminiszter kedden a következő távirati rendelkezést küldte szét az ország összes prefektusaihoz: „Kérem, legyen figyelemmel a választási törvény 232–233. szakaszaira, amelyek két évig terjedő börtönbüntetéssel sújtják azokat, akik az állampolgárokat megakadályozzák szavazati joguk gyakorlásában, vagy előzetesen arra biztatják őket, hogy tartózkodjanak a szava-

zástól. Ezek az intézkedések általános jellegűek és így alkalmazandók a február 24-ki népszavazásra is. Következésképpen adjon ki szigorú intézke-

déseket az összes rendfenntartó szerveknek, hogy kutasgassák fel a fentebb említett bűncselekményeket, bárki is követi el azokat.

Szavazhatnak a zsidók

Constantinescu polgármester közli, hogy a belügyminiszterium 2561. számú távirati rendelete alapján az állampolgársági felülvizsgálás alá helyezett

állampolgárok az 1938. év február 24-iki népszavazáson szavazati joggal bírnak, amennyiben jelenleg a választói névjegyzékben szerepelnek.

Súlyos büntetéseket szabott ki a kolozsvári hadbíróóság

A „Patria” jelenti: A kolozsvári katonai törvényszék ma kémkedés miatt zárt tárgyalás után 10 évi kényszer munkára ítélte Pap Frigyes brassói magántisztviselőt, Bösze István nagyváradi munkást 10 évi fogházra, Tóth László nagyváradi lakost 5 évi fogházra Mózes István nagyváradi lakost pedig 3 évi fogházra ítélte hazaárulás és tiltott határátlépés miatt.

Az elítéltek védőjük, dr. Titus Maier védő útján, felebeztek.

Egymillió osztrák munkás aláírta, hogy támogatja Schuschniggot

Bécs, febr. 23. Az osztrák munkásszervezetek bizalmi férfiai, mint ismeretes arról biztosították pár nap előtt dr. Schuschnigg szövetségi kancellárt, hogy messzemenőleg támogatják politikai törekvéseit. Az erre vonatkozó határozati javaslat elkészült s azt most írták alá az egyes üzemek munkásai. Nem kevesebb, mint egy millió aláírás gyűlt egybe. Az újabb bécsi jelentések

szerint csütörtökön ül össze az osztrák szövetségi gyűlés, amelyen Schuschnigg mondja el nagy érdeklődéssel várt beszédét. E beszédben az osztrák szövetségi kancellár ismerteti azokat az elveket, amelyek alapján az osztrák kormány tovább folytatja a politikáját. Schuschnigg beszédében kifejti hogy teljes erőfeszítésre van szükség és ismerteti a kormány új munkatervét.

Schuschnigg beszédét, amely előreláthatólag két óra hosszúságú fog tartani, valamennyi németországi rádióállomás közvetíti. Az osztrák szövetségi gyűlés közép-európai időszámítás szerint csütörtökön délután 6 óra 55 perckor veszi kezdetét.

Időjárás

Változó felhőzet, a hőmérséklet emelkedik.

TÁVIRATOK

GÖRING

LENGYELORSZÁGBAN

Varsó, febr. 23. Göring porosz miniszterelnököt meghívták Lengyelországba az állami körvádszatra. Göringet Körner államtitkár kísérte el a vadászkirándulásra. Valószínűleg Göring felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy megbeszélést folytasson Varsóban.

KICSERELTEK A JAPAN
FELKELŐK FŐPARANCSONOKAT

London, febr. 23. A Távol-keletről érkező jelentések arról számolnak be, hogy a japán haderő elfoglalta Hai-Kung-Fut az angol szénbányákkal együtt. Makui tábornok a Kínában operáló japán hadak főparancsnoka visszatért Tokióba és helyét Hatas tábornok vette át.

Kedden délután teljesen elfoglalták Teruelt

Páris, febr. 23. A spanyol nemzetiek kedden reggel nyolc órakor bevonultak Teruelbe. A nemzetiek jelentése szerint Teruelben háromezer foglyot ejtettek. Nagyon sok hadianyag került a nemzetiek kezébe. Különösen sok gépfegyvert zsákmányoltak.

A marseillesi rádióállomás a touloni tengerészeti állomás üzenetét fogta fel, amely szerint a „Prado” francia gőzhajót Valenciától tizenöt mérföldre egy repülőgép gépfegyvertűzzel támadta meg. Egy ember megsebesült.

London, febr. 23. A Reuters ügynöksége szerint kedden délután három órakor a köztársaságiak Teruel központi részében még ellentállottak, de a nemzetiek már több oldalról behatoltak a városba. Későbbi barcelonai jelentés szerint a köztársaságiak elhagyták Teruel-t. A város elfoglalásának híre a nemzeti Spanyolországban nagy örömet keltett. Mindenütt ujjongó csoportok járkáltak be az utcákat és éltetik Franco tábornokot, aki személyesen vezette Teruel ostromát.

Az új nagyszabású ajándék-akciónk 21. szelvénye

A román sajtó tükre

Románia békepolitikája

A Timpulban Gafencu írja:

„Szamunkra a Balti tenger-től egészen a Dunáig a Német-giszég iránti viszony így tevődik fel: előtünk van egy birodalom, amelynek hatalmas életereje és terjeszkedési vágya van. Ha expanziós erájével szembeszögezzük megingathatatlanságunkat, ha akarunk megvédeni és teljes függetlenségünket elérhetjük jó kapcsolataink rendezését és megerősítését a német birodalommal szemben. Ha nem, fokról-fokra olyan lemondások és szétbontások következhetnek, amelyek mellett a montreuxi konferencia is semmi. (Célzás arra, hogy Titulescu beleegyezett a Dardanella-szerződés felmondásába. Szerk.) Aki nem hiszi, vizsgálja meg Hitler bécsi sikerének előkészületeit, eredményét és következményeit.

Az emberi élet tisztelete:

Iorga professzor az alábbi figyelemreméltó sorokat írja a „Timpul” vasárnapi számában.

Az emberi élet iránti tisztelettről van szó. Az emberi élet alatt nemcsak az emberi test érintetlenségét érten, amihez senkinek sincs joga, akkor sincs, amikor a társadalom nevében beszél politikai egyenlenség, vagy cilenkezés miatt, valakinek a fejét tükére tenni, hogy levágja a legcivilizáltabb eszközökkel, mint a bárd, amelynek eszméje is a világ egyik legcivilizáltabb államában rettegések tölti el mindenkit. (Nyilvánvalóan célzás Németországra. Szerk.) Nagyon igaz, hogy bármilyen intelligenciával, energiával rendelkezik is egy ember, vagy egy csoport, bármilyen szép megvalósításokai ad az emberiségnek, akkor amidőn ez az ember vagy csoport politikai okokból emberi élet elpusztulásának jogát vindikálja magának, vagy a merényletek és megsebesítések jogát az emberi test ellen, amelyből a vallás az istenség képét alakította ki — csak gonosztevőnek és vadnak tekinthető.

De az emberi élet tisztelete a lélek birodalmára is vonatkozik. Senki sem tud számot adni pontosan arról, hogy mi van saját lelkében, annál kevésbé fedezhetjük fel azt, ami gyakran mélyen elrejtve lakozik azon emberek lelkében, akiket lenézünk, vagy sokszor megvetünk. Vannak csodálatos érzékenységek, amelyek csak az élet bizonyos körülményei között kerülnek napvilágra és amelyek a sértő számúra mély és fájdalmas lelkiismeretfurdalást jelenthetnek.

Megtámadni, megütni, valakit lelkiismeretében méltóságában, önmaga becsülésében azért, mert nem értesz vele együtt, bizonyos teóriákat illetően — vagy mert nem tesz neked az a módszer, amit eszméi szolgálatára használ, éppen olyan vad dolog és a támadót éppannyira leszállítja a civilizáció létráján, mint a vérontás vagy ökölcsepás.

Az emberi társadalmaknak elsősorban az emberi lények egymás iránti tiszteletén kell alapulnia.

A Porunca Vremii szubvenciói

A „Semnalul” már több ször támadta a Porunca Vremii-t. A támadás azonban most már éles harc jellegét ölti.

A hajdani „Universul—Dimineoara és Lumea Romaneasca—Universul harc után, most az új idők szellemének megfelelően — úgy látszik — Semnalul Porunca Vremii harc sarjait ki. A Porunca Vremii megtámadta a Semnalul című lapot, amely „A nemzeti eszme gangsztere címen” vála-

zol. Fakszimilében leközli Ilie Radulescunak a Porunca Vremii főszerkesztőjének egy közirézmény vezetőjéhez intézett levelét, majd hozzáfűzi a maga megjegyzéseit is. A fakszimilében közölt levél tartalma: dr. Ilie Radulescu, volt képviselő és a főváros helyettes polgármestere. A Porunca Vremii főszerkesztője.

Proiessor ur, pénteken jövök, de nagyon kérem, hogy intézze el az én dolgomat is, mert már két hete keresem, amint Ön mondta nekem, de hiába várom az elintézését. Ki való tisztelettel Ilie Radulescu.

A cikk a következőket mondja: — Ámbár el szeretnénk volna kerülni a polémiait ilyen egyénekkkel, mint Ilie Radulescu ur (?), kényszerűségből foglalkozunk vele. Ime a írti fakszimile. Egy intézményhez van intézve, ahonnan pénzt kért és ahova több ízben fordult. Ha óhajtja meg fogjuk adni az iktatási számokat és a felvett pénzek összegét is. Sok ilyen levelünk van még.

Különben a gangszter a felhívásunkra, hogy azoknak a neveit, akik kaptak a mult Goga—Cuza-kormány sok elosztott millióból, a saját aláírásai ellátott cikkben azt írja: „nem a lapok szubvencionálása ellen emeltünk

Ajándék-akciónk

szelevénye

21

Aki a folytatólagosan megjelenő számokat összegyűjti, résztvesz az „ajándék-akciónkban”

1938. február—március

szót”. Még csak ez hiányzott volna Radulescu részéről, aki annyit szedett be a néhány oldalnyi lapjával amennyit birt és aki szemérem nélkül mindent elkövetett, hogy — olvasva, olvasatlanul — eljusson a palotákba és birtokokra.

A nemzeti eszmék ez a gangsztere tudja meg, hogy mi semmiféle szubvenciót nem kapunk a Goga—Cuza-kormánytól, sőt még a manifesztum közléseinek a költségeit sem vettük fel. A nemzeti eszme gangszterének viszont, — amint látszik sietett a pénzeket felszedni és még hazudik — is — vastag bőr van az arcán.

A „csodatevő szemüveg” milliókat hozott gazdájának

A Newyork Times hasábjairól vettük át ezt a történetet.

Regényes életű amerikai ember bebalzsamozott holttestét hozta az elmúlt napokban San-Franciskó kikötőjébe egy óceánjáró.

James Brandon neve áll a fején, de aki alatta pihen, más néven lett híressé. Indiában „amerikai budhista”-ként ismerik. A különös életű Brandon, aki egykor gazdag kereskedő volt Denverben, házaságában csalódás érte. Emiatt elhagyta hazáját. Indiába hajózott, ahol remete módjára visszavonult az őserdő egyik sziklabarlangjába, ki sem mozdult belőle sokáig. A környék lakossága csak egy esztendő múltán talált rá. Hamarosan csodatevő híre terjedt csontkeretű pápaszemének. A benszülőttek buzgón imádkoztak, amikor a szemüveges budha barlangja közelébe férköztek. Brandon, aki nek üzleti érzéke, úgy látszik, remetesége alatt sem apadt el, a barlang mélyén kereszbevetett lábakkal s kelétes mozdulatokkal fogadta a gyógyulás után áhitozókat. Ilyenkor feltette félve őrzött pápaszemét és úgy vizsgálta meg a beteget. Néhány év telt el és

bekövetkezett, ami általában a maguk alkotta félistenek sorsa: Brandon maga is elhitt, hogy szemüvegének csodatevő hatalma van és ezért babonás félelemmel őrizte. Pénze egyre szaporodott, a gyógyulást keresők és a meggyógyultak pompás ajándékokkal halmozták el, úgyhogy barlangja lassanként szűknek bizonyult. Erre kincseit elásatta, őrizetükre embereket állított. Zavartalanul gyógyított itt hosszú éveken át, míg egyszerre váratlan fordulat következett be. Tolvajok jártak barlangjában és több holmi között elvitték pápaszemét is. A kétségbeesett Brandon más-

nap hiába kereste csodatevő szemüvegét. Azontul nem, mert kimozdulni barlangjából mert tudta, hogy oda lesz varázsa, ha szemüveg nélkül meglátják. — Emberei útján nagyszegű jutalmat tűzött ki a megtalálónak. Ezek teiktették a rengeteget és meg is találták a tetteseket három brahmingyerekek személyében. Kitént, hogy a szemüveget, miután semmire sem használhatták összetörték és a folyóba dobták. A lesújtó hír hallatára Brandon agynak esett és egy hónapi szenvedés után meghalt. Amerikai hozzátartozói értesültek elhunytáról, az indiai követség a temetés miatt tudakozódott az amerikai hatóságoknál. Rokoni intézkedésére azután kibantolják ideiglenes sirjából és bebalzsamozva hazaszállították, hogy hazai földben pihenjen meg a szemüveges budha.

A vetések állása

Bukarestből jelentik: A minisztériumhoz befutott utolsó jelentések szerint a buza, rozs, árpa és repce vetések kitűnő állapotban vannak. A föld nedvessége kielégítő, de nem túlságosan sok. A hó általában elolvadt, de a mult napokban ismét elkezdődött egy kisebb és helyenkénti havazás. A hőmérséklet általában kedvez a normális fejlődésnek. A gyümölcs-

fák is jól telelték és jó állapotban vannak, kivéve a barmot, amelynek rügyei megfagytak. A fák tisztítása folyamatban van. A terméskilátások jók. Meglepetést csak nagyobb fagy okozhatna, minthogy a vetések fedtelenek. Itt említjük meg, hogy lucernamagban hiányt észlelnek.

Pestis, tuberkolózis, tifusz,

mint a jövő háborujának fegyverei

Itt az alábbi riport keretében a fensőbbrendű ember háborujának előkészületeit és módszereit ismertetjük. E riport keretében számolunk be arról, hogy: mi a

BAKTÉRIUMHÁBORU

hogyan fogja ez a hadviselési mód máholnapra kiirtani a föld felszínéről a Teremtés már ősidők óta devalvált aranyalapjától megfosztott koronáját, az Embert.

A baktériumháboru mórlozataival kapcsolatban bárcsak szakvéleményt közlünk le. Három Európaszerte elismert szaktekintély felel a feltett kérdésekre.

Ezt mondják:

Az új hadiipar terepe: a laboratórium

Romieu főtorzszorvosnak a feltett kérdés ez:

— Magyarozza meg, mi a baktériumháboru?

A feltett kérdésre ezt a választ kaptuk:

— Ha etikai alapra helyezkedünk, akkor be kell vallanunk, hogy a hadviselési módok között a baktériumháboru a legembertelenebb és nem fér össze semmiféle emberies felfogással. Sajnos, az előjövő háboru fegyvereit nem az etika választja. Így tehát kilátásunk van arra, hogy a mindenkori háboruk legátkosabb fegyvernemét fogják alkalmazni, a: baktériumot. Az, hogy a Népszövetség évekkel ezelőtt a baktériumháboru ellen foglalt állást, tulajdonképpen nem jelent semmit. Ezt a protestációt már mindenki elfelejtette. Az erről szóló jegyzőkönyvet pedig a patkányok már régen szétrágták. A továbbiak során utalnom kell Meyer kapitánynak ama cikkére, amely 1921. év április 11-én jelent meg a Berliner Volkszeitung hasábjain. Ez a derék porosz tiszt a következőket írta: „... a jövő háborujában az a nemzet kerekedik felül, mint hadviselő fél, amelyik a legveszedelmesebb baktériumot fedezi fel, tenyészt ki és a legrovidebb uton juttatja el az ellenség területére. Véleményem szerint valamelyik ismeretlen baktérium 15 kulturája elegendő ahhoz, hogy egy olyan hatalmas birodalmat, mint Németország, tökéletesen megfertőzzenek”. És most menjünk tovább. Metzsch generális, — szintén porosz, gégős katona, ezt mondja: „... vajjon miért mondjunk le az emberiség, a humanitás nevében arról, hogy mozgósítsuk a baktériumok hadseregét?” Igen őszinte szó, s körülbelül tisztában lehetünk azzal, hogy a jövőben mi vár reánk? A baktérium mint fegyver, igen egyszerű valami. Könnyen előállítható,

aránylag kis költséggel. Valfajai: pestis, tuberkulózis, tifusz, papagálykór, kolera, skarlát, stb. Láthatatlan lények. Osztódás útján szaporodnak. Percenként száz és

százezer baktérium termelődik. Az utánpótlás könnyű. — Számuk pedig annyi, hogy pontos meghatározásuk csillagászati számok alkalmazásával lehetséges csak.

Hogyan folyik le a baktériumháboru?

H. Velv, a katonai biológiai laboratórium vezetője, erre a kérdésre így felel:

— A laboratóriumok éjjel-nappal azon fáradoznak, hogy eddig még ismeretlen, de borzalmas hatású baktériumokat fedezzenek fel és a baktériumok életfeltételeit kikutassák. A baktériumháboru jóval a hadüzenet megtörténte előtt indul meg. Az ellenfél még nyugodtan olvassa a diplomáciai bizonydalmakról szóló tudósításokat, mikor már a szembenálló hadviselő fél, a szomszédos állam patkányokat csempészett át a határokon és a patkányok borzalmas betegségek hordozói. Ugyanakkor titkos ügynökök járják végig az ellensé-

ges ország területét és itt is ott is, egy-egy fiola csucsát török le. Tároló medencéket fertőznek meg. Még mielőtt a hadüzenet megtörtént volna, már az egész állatállomány pusztul. Az illető birodalomban pánik tör ki. Az élelmezés veszélyben van. A pánik hatása leírhatatlan. Váratlanul járványok ütnek fel a fejüket. Már a hadüzenet is megtörtént, ám az illető ország hadseregének 75 percentje bevonul a fekvő regimentsbe. Az egész birodalom egy kórház és az orvosi kar tehetetlenül áll a legszörnyűbb betegségekkel szemben. Nem egészen 30 nap alatt lelkiileg, testileg, gazdaságilag az ellenséges birodalom

nem más, mint: rom. Ez a baktériumháboru.”

Mi a védekezés?

Erre a kérdésre Vincent professzor, a francia Tudományos Akadémia tagja ezt a választ adja:

— Van védekezés is. A védőoltások. Az ellenszérum. Ebben a pillanatban valamennyi biológiai laboratórium a mentőszérumok, antitoxinok és védőoltások anyagának felfedezésével foglalkozik. Csupán ez az egy módja van annak, hogy a baktériumháboru félelmetes eszközét letörjük. Ami a védőoltások anyagát illeti, a helyzet rendkívül komplikált. A védőoltás sikeres hatása sajnos sok esetben függ az illető szervezettének ellenálló, alkalmazkodó képességétől. Nagy baj pedig az, hogy a legtöbb baktérium által termelt toxinok ellenmérgeit még nem ismerjük. Nem elég felfedezni egy baktériumot. Szükséges tudnunk, az is, hogy ez a baktérium milyen vegyi összetételű toxinokat termel. A helyzet azonban nem reménytelen, mert:

a baktérium nagyon is kiszámítható fegyver. Az a patkány, amelyet fertőzve átkergetnek ellenséges területre, megtalálja az utat visszafelé is. És akkor elveszett az is, aki győzött!”

Ujabb öt község küldte be a zsidó állampolgárok listáját

Február 19-iki dátummal újabb öt község: Köröshosszaszó, Szerb Fegyvernek, Kisalmás és Szárkö terjesztették be a zsidó állampolgárok névjegyzékét a váradvidéki járásbíróshoz. Ezzel az öt községgel együtt összesen 33 község adta be az állampolgársági ki-

mutatást. Az állampolgársági revízióhoz szükséges iratok beszerzése még javában folyik, de a repatriálási, illetve optálási igazolványokat a prefektúra nem adja ki — mert felsőbb rendelet még erre nem érkezett.

A német-francia közeledést ellenzi a francia jobboldal

Párisból jelentik: Flandin volt francia miniszterelnök a demokrata pártok szövetségének vezetője, aki nem régiben Berlinben járt és tárgyalásokat folytatott a francia német közeledés érdekében, élénk mozgalmat kezdeményezett a két ország közötti viszony megjavításának az érdekében. Henry de Kerilly a jobboldali Epoque-ban nyílt levelet intézett most Flandinhoz és veszélyesnek és időszerűtlennek találja ennek a „keresztieshadjáratainak” a megindítását. A németek minden jóindulatú akcióit a gyengeség jelének tekintenek. A Kerilly szerint megeshetnek, ha így haladunk Németország megveti a lábát Bécsben, Prágában, Varsóban és Kóvnóban. Egy szép napon arra ébredhetünk, hogy Hitler magához idézi Lebrun köztársaság elnököt és elrendeli,

hogy miniszterelnöknek Chateaubriandot a francia hitlerista párt vezérét, belügymi-

Felmentette a törvényszék az ügyvédet, aki - „beför” ügyfele érdekében

Oradea, febr. 23.

A helybeli törvényszék második székfoglalása igen érdekes háttérű pert tárgyalt tegnap. Egy állami köztisztviselő brutalisan bánt a feleségével úgy, hogy a feleségét ijedtében az ablakon egy szál ruhában ugrott ki a brutalitások elől. — Minthogy az asszony nem tudott magával vinni semmiféle ruhát, néhány nap múlva elment ügyvédje kíséretében a volt közös lakásukra, hogy onnan elhozza a maga és kis

niszternek De Brinont a francia német komité elnökét nevezze ki. Inkább a halált, mint egy ilyen rendelkezés elszívását.

Nem veszik figyelembe a névtelen beadványokat

Temesvár, febr. 23. A megyei prefektúra közhírré tette, hogy ezentúl a névtelen beadványokat és panaszokat figyelmen kívül hagyják. Hivatalosan is csak azokat a beadványokat veszik figyelembe, amelyekben feltüntetik a betérjesztő nevét, pontos címét és amelyeket emellett megfelelően felbélyegeznek.

gyermekére részére szükségessé holmikat. A férj nem volt otthon, mire az asszony lakatolt hívott, felnyitatta az ajtót és egy szekérre rakva elvitte a holmikat. A tisztviselő hazaérkezve rögtön feljelentést tett lopás miatt felesége és a kisretében levő ügyvéd ellen és az ügyészség vádat is emelt ellenük. A tegnapi tárgyaláson a férj felesége ellen a feljelentést visszavonta — az ügyvéd pedig a törvényszék bejelentési hiányában f.

Papanin naplója -- az uszó jéglőmbről

A világ közvéleménye a Papanin expedíció megmentéséért izgult és feszülten figyelte az expedíció sorsára vonatkozó híreket. Eközben pedig napvilágot látott Papanin naplója, amelyet az uszó jéglőmbről írt. A naplót rádió telegrámm útján továbbították. Ebből kitűnik, hogy élt az expedíció, mielőtt a tagjai életveszélybe kerültek.

Jéglőmbrünk hónapok óta uszik, a hullámok kénye-kedve szerint. Még sem vagyunk elkéserevve. Mert nem szabad azt hinni, hogy ez az expedíció nagyon nehéz munkának tesz ki bennünket. Minden felmerült akadály, csak a technika kezdetlegességének tulajdonítható.

A legnagyobb művészettel repültünk, amikor a repülőgép egy jéglőmbrre szállt le. Azonnal hozzáláttunk a munkához és felszereltük a vizsgálatokhoz szükséges készülékeket. Kezdetben a nyári jéglőhegyek akadályokat képeztek. Mindig változtatni kellett a helyünket. A hidraulikus gépeinket meg kellett óvni a fagytól. Minden vihar után rendbe szedtük a dolgainkat, amelyeket eddig már vagy százszor raktunk rendbe.

Az éjszakai fagy ellen farkasbőr zsákokba bujva védekezünk. Lakóhelyeink kívülről igen elszomorító képet nyújtanak, belülről azonban megfelelőek és tűrhető meleget is nyújtanak. Az eddigi északi sarki expedíciók során konzervvel táplálkoztunk. De ezzel, csak rövid ideig lehet élni. Egy évig nem bírtuk volna. Mi a legutóbbi időkig leves pasztillákkal, hus-porral élünk.

Ezen a módon egészen válto-

zatos menükhöz jutottunk. Különösen, hogy hideg hust, halat, lisztaeműeket is.

Krenckel, a rádiós tisztünk, egy 20 wattos adó segítségével állandóan összeköttetésben van a szomszédos sarki állomásokkal. Szabad idejében Krenckel rövid hullámon összeköttetésbe lép az egész világ amatőrjeivel így hosszú, barátságos beszélgetést folytattunk egy dél-ausztráliai amatőrrel is. A mostani jó helyzetünkben ez az adó nagy segítségünkre van.

Kezdetben arra gondoltunk, hogy naponta egy meteorológiai jelentést küldünk. A kedvező körülmények következtében azonban naponta négy jelentést is tudtunk küldeni. Ami kor erős szél fúj és így kedvezőbbek az adási viszonyok, — olyankor még egész újságcikket is továbbítunk, mint például ez a mostani.

Csak az idegen állampolgárságu zsidóknak kell engedély, hogy falujukat elhagyhassák

Szatmár, febr. 23. Mihai Marinescu, Szatmár-megye legutóbbi prefektusa — mint ismeretes — elrendelte, hogy az állampolgársági revízió alá kerülő vidéki zsidó lakosok lakóhelyüket csak a jegyzők és főszolgabírók előzetes engedélye alapján hagyhatják el. Coman Simion ezredes, a vármegye ujonnan kinevezett prefektusa elődje intézkedését olyanformán módosította, hogy a főszolgabírók és jegyzők engedélyét csak azoknak a zsidóknak kell megszerezni, akik idegen állampolgársággal rendelkeznek és az idegeneket ellenőrző hivatal hatáskörébe tartoznak.

A magyar kormány akciója a szélsőségek ellen

Budapestről jelentik: A rendőrség a belügyminisztérium rendelkezésére tegnap Szálasi pártjának összes helyiségeit bezárta és azokat az egyéneket, akik a párt vezetésében részt vettek letartóztatták. A kihallgatás után Szálasi és 72 társát rendőri felügyelet alá helyezték. A vallomások után kiderült, hogy a letartóztatottak között 18 rovtott multu és több kommunista bűncselekményekkel terhelt egyén is van. A belügyminiszteri rendelkezés értelmében a rendőrség a tisztítási mozgalmat a legerélyesebb eszközökkel folytatni fogja.

Férfi és női szövetmaradékok, egész öltöny és kabát méretben is, szabókellékek, ingzefir, damaszi és vászon maradékok érkeztek Steiner maradékoshoz Calea Victoriei 3 az udvarban balra

A KÉS PÁLYA-FUTÁSA

A Pariser Tageszeitungból:

Solingenben most nyitották meg az acélpengé-kiállítást. Érdekes képek és kiállítási tárgyak mutatják be a kés történetét. Luther idejében még csak a szakács kezében volt szeletelő-kés, a vendégek kezével ettek. Később a királynak már kés volt a kezében, de a többiek, akik az asztalnál ültek, kénytelenek voltak kanállal megelégedni. A barokk idejében nagy kés-kultusz alakult ki; ebből az időből való az a furcsa diszkrét, amely egyúttal pisztoly is. A gazonon diszített pengék nemcsak vágni lehettek, hanem löni is.

Elraboltak egy constantai uriasszonyt, azután kidobták az autóból

Constanța, febr. 23. Nem mindennapi nőrablási ügy foglalkoztatja a constantai ügyészséget s a város előkelő társadalmát. Három társaságbeli férfi, akik közül az egyik ismert ialomíai földbirtokos, elrabolt egy urinőt.

Az áldozat Popescu Ienica uriasszony, egy ialomíai nagy birtokos leánya. Az urinő tegnap a déli órákban elhagyta a város központjában levő lakását, azzal a szándékkal, hogy meglátogassa barátnőjét. Az egyik forgalmas utcában közvetlenül a gyalogjáró mögött megállt egy csukott gépkocsi, amelyből egy jólöltözött férfi szállt ki. Ez egyenesen Popescunéhoz lépett és azt mondta neki, menjen az autóhoz, mert édesapja a kocsiiban ül és szeretne vele beszélni. A nő

gyanútlanul közeledett a gépkocsi felé és amikor oda ért,

hirtelen bedobták az autóba és a következő másodpercben már el is robogott a jármű.

Mindez pillanatok alatt játszódott le és a közelben tartózkodók semmit sem vettek észre. Az elrabolt uriasszony segítségért próbált kiáltozni, ekkor azonban az autó utasai, akik közül az egyikben felismert egy ialomíai földbirtokost, ütlegetni kezdték áldozatukat.

Az erős ütések következtében elvesztette eszméletét és a nőrablók, akik azt hitték, hogy áldozatuk meghalt, a város határában levő réten, ahol kocsijuk ekkor haladt, kidobták az uriasszonyt az autóból.

Néhány óra múlva egy másik autó utasai találtak rá és súlyos állapotban kórházba szállították. Érdekes megemlíteni, hogy a tetteseket az egyik közseg csendőrsége feltartóztatta és a három férfi, akik azt hitték, hogy időközben felfedezték tettüket, kijelentették, — hogy önként megadják magukat, Popescu Ienica asszony meggyilkolása miatt. A csendőrmester, aki az állítólagos bűntényről ekkor még semmit sem tudott, most már visszatartotta a gépkocsi utasait. Közben megérkezett a constantai ügyészség értesítése, amelynek alapján a földbirtokost és két társát beszállították a constantai ügyészségre. Valószínűnek tartják, hogy a nőrablást bosszúból követték el.

Hogyan menekült meg a pusztulástól „Az utolsó vacsora“?

Milánó, febr. 23. Két évi munkával most készült el a milánói Sancta Maria della Grazie templom restaurálása. Tudvalevő, hogy ebben a templomban van Leonardo da Vincinek híres képe: Az utolsó vacsora.

Leonardo da Vinci csodálatos festménye, amely a Megváltót tanítványai között ábrázolja, megalkotása óta súlyos órákat élt át. Háborús rombolások, érhetetlen elhanyagolás és a fal nedvessége, mind rombolólag hatottak a képre.

A végső pusztulástól a képet tulajdonképpen most mentették meg Pica és Portaluppi építésszek. Beszámolójuk egyes részei valóban megrázóak. Hihetetlenül hangzik: az egész templomot az összedőlés fenyegette. Az építmény falait valósággal meg kellett „fiatalítani“ folyékony mésszel.

Leonardo da Vinci 1495 és 1497 között kezdte meg az „Utolsó vacsora“ festését. Egykoru krónikák a Mennysorság előcsarnokának nevezték az építményt. A hozzáépített ko-

lostorral együtt a mai Milánó egy külvárosában fekszik, egy szerű környezetben, alacsony házak között, amelyek előtt kertek vannak. Néhány évtizeddel ezelőtt még meg volt az a szőlő, amelyet Lodovico Sforza di Moro ajándékozott Leonardonak.

Rengeteg munkával jótették az évszázadok rombolásait Leonardo „Utolsó vacsorája“ tehát megmenekült, emberi számítás szerint hosszú időre a sorcsapások elől.

Kik a községi bírák Biharmegyében?

Florescu Vasile ezredes-prefektus — mint már jelentettük — kinevezte Biharmegye községeinek új községi bírót. A bírók a tegnapi napon letették az esküt és a prefektus beiktatta őket a hivatalukba. Az egyes községek bírói a következők lettek:

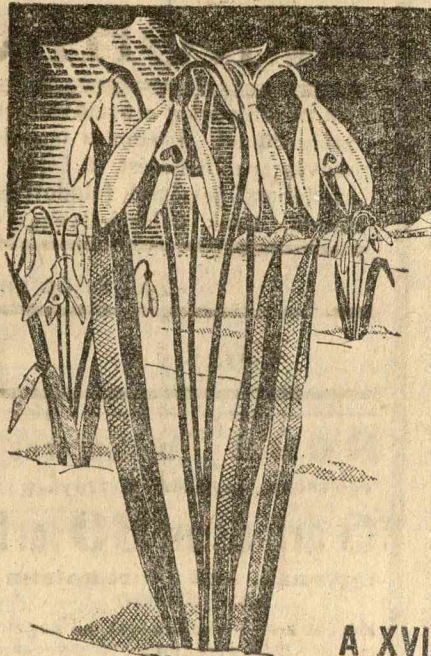
Nagyszalonta: Borcea Onisfor, Belényes: Suta Ioan, Élesd: Sfarlea Ioan, Nagybárd: Fodor Dumitru, Brátka: Manea Dumitru, Rév: Pascari Ioan, Tárkány: Ilie Gheorghe, Bél: Bolog Gheorghe, Cséke: Bucurean Petru, Rogoz: Tent Ioan, Száldobágy: Buna Teodor, Apáti: Salagean Traian, Bihar: Pop Iosif, Bors: B. Kiss Lajos, Körösszeg: Ratiu Alex.

Biharpüspöki: Felvinczi Sándor, Ábrány: Miron Pavel, Albis: Paul P. Iosif, Bályok: Baranyi Mihály, Bogyoszló: Böttger Adalbert, Kislaz: Fürtös Teodor, Derna: Rugea Petru, Margitta: Gui Petru, Micske: Drăgos Pavel, Ant: Csengeri Albert, Csefa: Balog Ioan, Boj:

Király Károly, Atyás: Kocsu-bai Imre, Erdőgyarok: Gazzo Imre, Tamásda: Oros Ioan, Kágya: Bredea Iosif, Kerek: Ökrös Ferenc, Asszonyvásár: Perecsényi Sándor, Köbölkut: Gődér Gyula, Diószeg: Crișan Alexandru, Érolaszi: Kecz Iacob, Székelyhid: Cipau Ioan, Csátár: Fehér Ludovic, Szalárd: Zsiros Pável, Siter: Karácsonyi Gyula, Telegd: Trifan Gheorghe.

Forgalmi kimutatást kell készíteniük a szatmármegyei kereskedőknek

Szatmár, febr. 23. A pénzügyigazgatóság, miniszteri rendeletre való hivatkozással, szigorú utasítást küldött a vállalatokhoz és kereskedőkhöz, hogy a nyersanyagbeszerzésről, valamint az eladott árucikkek-ről kimutatást készítsenek és azt a pénzügyigazgatóság rendelkezésére bocsássák. A rendelet a forgalmi illeték befizetésének ellenőrzését célozza.

Kibujtak a virágok...

és velük egyidőben megjött a remény új, jobb életre.

Keresse fel az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

AURORA sorsjegyárudait

és vásárolja

egy sorsjegyet.

Reménységei megvalósulnak

március 15.-én

amikor az Állami Sorsjáték I. osztályának a húzása lesz.

A XVI. Sorsjáték többi húzásai

április 15.-én, május 15.-én és június 15.-én

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

AURORA SORSJEGYÁRUDÁI

Biharmegyei székhely:

UNION S. A. Oradea

Bulv. Regele Ferdinand I. Telefon 224.

CHAMBERLAIN:

„Ne hitessük el a kis nemzetekkel, hogy a Népszövetség megvédheti őket!”

A munkáspárt benyújtotta bizalmatlansági indítványát

London, február 23. Az alsóházban az interpellációk után Greenwood képviselő előadta a munkáspárti ellenzék bizalmatlansági indítványát. Kérte, hogy a Ház fejezze ki sajnálkozását az Eden külügyminiszter lemondását előidéző körülmények miatt s jelentse ki, hogy nincs bizalommal őfelsége tanácsadói iránt a külügyek vezetése miatt.

— A világ sorsa — mondta Greenwood képviselő — sajnos Chamberlain remegő kezében nyugszik. A miniszterelnök elfordult a Népszövetségtől s az együttes biztonság elvétől és a diktatúrákkal akar megállapodni. Külpolitikája háborúba sodorja a világot.

Chamberlain kijelentette, hogy tisztázni kívánja felfogását az együttes biztonságról. Olyan rendszert ért ezalatt, amely szavatolja bizonyos számú államok együttes eljárását egy támadás megakadályozására, támadás esetén a támadó megbüntetését, esetleg a támadók megbüntetését.

— Ne hitessük el a kis nemzetekkel, — folytatta beszédét Chamberlain, — hogy a Népszövetség megvédi őket s támogatást nyújt nekik. Bennmaradok a Népszövetségben — jelentette ki ezután nyomatékosan, — mert bízom a Népszövetség újjászületésében s ez

az intézmény még értékes és fontos munkát végezhet. A Népszövetség azonban mindaddig nem felelhet meg feladatának, ameddig a tagállamoknak megtorlást kell alkalmazniuk a népszövetségi elvek megvédésére.

Chamberlain azzal fejezte be beszédét, hogyha a Népszövetség megszabadul a látzatoktól, meg fogja sokszorozni erkölcsi erejét s azok, akik elvesztették bizalmukat a Népszövetség iránt, ismét vonzódni fognak hozzá. Ezáltal biztosítani lehetne a Népszövetség jövőjét is.

szövetség jövőjét is.

— Megszegném kötelességemet — mondta végül Chamberlain, — ha nem úgy járnék el, mint ahogy most lejárjam.

Olasz kölcsönről beszélnek Londonban.

London, február 23. A City pénzügyi köreiből híre terjedt annak, hogy Anglia Olaszországnak kölcsönt fog nyújtani. Sir John Simon kincstári kancellár az alsóházban kijelentette, hogy a kölcsön mindenestre nem lesz előfeltétele az angol—olasz megállapodás-

nak, hanem ellenkezőleg, következménye lehet. Ha az együttműködést sikerült létrehozni, City pénzügyi körei nem zárkoznak el egy Olaszországnak nyújtandó kölcsön elől.

1938-as év szerencséséihez önnök

Küldje születési dátumát és kiszámítom azt a sorsjegyet, amellyel nyerni fog. Teljesen ingyen, csak akkor fizet, ha nyer. Cím

„GÖRVINO” Cluj, Str. Mico 44

Elvetették a bizalmatlansági indítványt

London, febr. 23. Az angol alsóház külügyi vitája során a képviselők 330 szavazattal 168 szavazat ellenében elvetették a munkáspártnak azt a javaslatát, hogy Chamberlain miniszterelnök az utóbbi események miatt mondjon le.

Négy vörhenyben megbetegedett gyermek halt meg egy bányási községben

Tudósítónk jelenti: Kétfél temesmegyei községben súlyos vörhenyjárvány ütött ki. Negyvenhét gyermek betegedett meg vörhenyben s néhány nap alatt négy meghalt közülük a temesvári járványkórházban. A községbeli iskolákat bezárták.

Gyermektragédia Kolozsváron

Megdöbbentő gyermektragédia történt hétfőn este a kolozsvári Monostori uton levő gazdasági akadémia épületének közelében. Constantinescu Monostori ut 171. szám alatt lakó hatéves kisfiú át akart haladni az uttesten. A gyermek a gye-
ge világításban nem vette ész-

re, hogy egy falusi szekér robbog végig az uton és a szekér alá került. A kerekek valóságosan szétrobbantották a gyerek testét, azonkívül koponyalapi törést is szenvedett. A szekeren ülő gazda a történetek ellenére továbbhajtott. A borzalmasan megsebesült gyermeket beszál-

litották a klinikára, segítették azonban már nem lehetett rajta, rövidesen kiszorult. Rendőrség rövid nyomozás után letartóztatta a gázoló gazdálkodót, Petrisor Stefan személyében. A lelketlen embert átadták az ügyészségnek.

A kiválasztott

— Regény — 55

Amikor Anthony hozzájuk lépett, már javában vizsgálgatták az óriási tükröt, amelynek a kocsis fényoszlopától kapott ragyogását a testük árnyéka takarta el.

A nagyméretű tükröt tölgyfa-kerec rámazták. Első pillantásra úgy tetszett, hogy a tükröt semmi sem tartja. Lucas jobban szemügyre vette és akkor látta, hogy fölül van megerősítve. A tükrő balfelének irányában, a falkerítésbe nyílást vágtak. E nyílásból vasiag körisfaág nyult ki az útra. Ehhez az ághoz erősítették a tükrő felső szélét úgy, hogy az majdnem a keskeny út közepén lógott, négy araszra a föld fölött.

Lucas a homlokát ráncolta. Anthony Pikével beszélgetett, de neki nem volt kedve megszólalni. Az előtte levő rejtvényt próbálta megoldani. — Nem sokáig töprenghetet, — mert Anthony hozzáfordult. A zseléből előkerült villanylámpa sugarát rávetítette a rozoga kerítésre, amely a szakadék fölötti örködött.

— Nézzenek oda! Ott zuhant a mélységbe. Lucas, nézzé meg jól.

Lucas követte tekintetével a villanylámpa fehér fényámblyát. Látta, hogy éppen vele, illetve a falba vágott nyílásai szemből, a kerítés egy része vadonatui.

— Ezt két héttel azután javították ki, hogy Mirian Rossiter a mélységbe zuhant. Egyenesen nekiment az autójának a kerítésnek és legurult. A kocsi legalább hatot fordult, a lány azonban benne maradt. Menjünk közelebb és nézzük meg.

Háron lépéssel a kerítésnél termett. Áthajolt rajta és lámpájával a mélységbe világított. Két társa lassan követte. Kinyújtott nyakkal hajoltak előre. A villanylámpának elég erős volt a fénye, azonban a szakadéknak még a negyedét sem tudta megvilágítani. Anthony jobbra-balra mozgatta a fénykévét, amely növendék fán nyugodott meg. A fa husz láb távolságra volt a meredek lejtőn, derékba törve.

A fát Miss Rossiter lezuhant autója törte ketté.

Elollotta a lámpát és hátat fordított a mélységnek.

Lucas visszanyerte régi magát:

— Mit jelent ez az egész, Gethryn? Jól értem azt, amire akar bennünket vezetni vagy pedig elment az eszem?

— Rögtön megtudja a hangzott Anthony nyugodt szava. — Legyünk csöndben jöjjenek utánam. Csak egy kivesz a szél másznunk.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

POSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 db csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é közönséget ne hagyja márt a konkurenciát félrevezetői

Óvadék jelíggel levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Keresünk magas jövedelemmel március 1-re Cehăluț (Magyarcsaholy) részére megbízható újságírókat. Jelentkezni (levélben is) Nagy Lajos megbízottnál, Tășnad. 424

Tanulót vagy tanulóleányt románul tudót, csakis jó családból felvesz Pásztor Ede papír és írószerekkereskedés. 658

Tiszta kislány azonnal felvétetik magános nőhöz. Str. Moldova 58/a. Oradea. 675

Lapkihordót bevezetett helyre (csak, s gyakorlott) fix fizetéssel és mellékjövedelemmel felvesz a Friss Újság. Jelentkezni a kiadóhivatalban. Piața Mihai Viteazul 4. 273

Ügynökök (ügynökök) felvétetnek, jó keresettel. Cim a kiadóban. 660

A budapesti mezőgazdasági kiállításon romániai gazdák által vásárolt tenyészállatok behozatalának módjai

Romániába a tenyészállatok behozatalához a földművelésügyi minisztérium engedélyre van szükség. E bejelentéseket a következő címre kell intézni. Direcția Zootehnică a Ministerului Agriculturii și Domeniilor București. A kérelemben megjelölendő a behozandó tenyészállat fajtája, neme, a hátratlépő és rendeltetési állomása. A kapott igazolvány felmutatása esetén a tenyészállatoknak a kijelölt belépő állomásokon történő behozatala simán eszközölhető.

A román gazdák és egyesületek állatvásárlásait a román-magyar árucserforgalom keretében bonyolíthatják le, amely keretben alkalmazott árfolyam a budapesti hivatalos jegyzés (jelenleg 3.41 pengő 100 leienként). Ehhez az árfolyamhoz járul a megbízott intézetek kötései alapján kialakuló kompenzációs lefelár

Megbízható, ügyes lapárosokat (nőket is) alkalmazunk jó keresettel. Jelentkezni a kiadó hivatalban. 657

Cipészsegédet, talpragasztót, fazonírozót, gépmunkást férfi szegyes munkára felvesz Muha-ry, Str. Avram Iancu 9. 674

ÉTEL-ELADÁS

Sarok magánház olcsón eladó. Str. Balcescu (Rét ucca) 52. 616

Gazdálkodónak alkalmas ház eladó. Pekker József, Seleus. 661

Eladó olcsón schimbas ruha, teljesen új. Köblös telep, Str. Constantinescu 28. 676

Felrakott vályogház, közvetlen sörgár mellett Seleuson 26 ezer leiert eladó. 666

Bejelentő hivataihoz (rendőrségi) szükséges bejelentő lapok kaphatók Pásztor Ede honán

KÜLÖNFÉLE

Korcsmáros társat vagy társnőt keres Str. Cipariu 25. (Hodossy Miklós ucca) 663

Bérbe keresek magánházat kerttel és mellékhelyiségekkel, április 1-re. Kovács, Str. Ingustă No. 8. 677

rott tenyészmarhák és tenyész-mának után mintegy 100—250 pengő, tenyészsertések és tenyészjuhok után pedig mintegy 10—50 pengő árviszatérítést nyújt a külföldi vásárlónak.

Minden további felvilágosítást megad lapunk kiadóhivatala. Oradea.

Demarsot intézet a svéd kormány Oroszországhoz

Stockholmból jelentik: A fagerstai acélgyárban nagyarányú kémkedés nyomára jöttek, amelynek szálai a szovjet követtséghez vezetnek. A svéd kormány erélyes hangú demarsot intézett a követtséghez a kémkedés ügyében.

Oravetz László senior bíró

A Comitetul Federal csütörtöki ülésén foglalkozott Oravetz László jólismert aradi labdarugóbíró beadványával, amelynek helyt adott és áttette az ügyet a központi bírósághoz. Egyben hozzájárult a Comitetul Federal Oravetz László senior bíróvá való előléptetéséhez.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUKAREST: 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háziartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45 Előadás. 18 Motzoi zenekar. 19 Időszéri anyag. — 19.50 Felolvasás. 20.10 Mandolin hangverseny. 20.30 Felolvasás. 20.45 Mascagni: Parasztbecsület opera. Leoncavallo: Bajazzok, opera (lemez).

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. — 13.05 Hanglemez. 13.30 Hírek. — 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. Utána: ifjúsági közlemények. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Előadás. 18.25 Rendőrzene. 19.20 Sportközlemények. 19.50 Csevegés. 20.20 Az Opera ház előadásának ismertetése. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: Sába királynője. 21.40 Külügyi negyedóra. 22.35 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. 24.10 Hírek angol nyelven. — 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA